

La caiguda de 'sa Princesa'

La dimissió de Maria Antònia Munar posa fi a vint anys de protagonisme polític de qui era coneguda com 'sa Princesa'.

Es veia venir. Els rumors que Maria Antònia Munar podria dimitir feia temps que corrien per Palma. Després de dues imputacions judicials, de declarar davant el Tribunal Superior i de la pèrdua d'influència al seu partit, la situació de la presidenta del Parlament i presidenta d'honor d'UM s'anava complicant com més anava més. Però ella s'hi resistia. Filtracions provinents del seu entorn polític asseguraven que només deixaria l'escó si el Tribunal Superior li imposava mesures preventives. Però tot canvià a gran velocitat el divendres dia 26 de febrer. Miquel Nadal –ex-president d'UM, ex-conseller de Turisme i ex-regidor de Palma– compareixia davant el jutge que instrueix el cas *Maquillatge* –per suposades irregularitats en la creació de Televisió de Mallorca– i feia esclatar la bomba: afirmava que Maria Antònia Munar i ell havien controlat una empresa àudio-visual, regada amb milions des del Consell quan el gestionava exclusivament UM i el presidia Munar. L'empresa, segons Nadal, desvià doblers públics per contractar gent que havia de fer feina per al partit durant la campanya electoral del 2007. Encara més greu: que Munar li lliurà en efectiu 300.000 euros, mentre anaven d'Inca a Palma amb el cotxe oficial, per adquirir accions de l'empresa esmentada i engegar l'operació que anomenaren *Sa Xarxa*, amb l'objectiu de contractar gent que treballàs a la campanya del 2007.

La declaració de Nadal davant el jutge acabava el divendres 26 a migdia. A primera hores de l'horabaixa un la-

cònic comunicat d'UM anunciava que Munar dimitia tots els càrrecs públics i abandonava la política "per no perjudicar" el partit. La bomba esclatava i deixava tothom bocabadat.

Dues dècades de Munar. Amb la dimissió de Maria Antònia Munar s'acaben dues dècades durant les quals s'ha mantingut a l'epicentre de tota la vida política mallorquina i balear.

Nascuda a Barcelona el 1955 de pares mallorquins, arribà a l'illa a 18 anys. Es llicencià en dret i s'afilià a la Unió del Centre Democràtic (UCD). A 24 anys, aquest partit li ofereix de ser cap de llista del poble natal dels seus pares, Costitx. És elegida batllessa –la més jove dels Països Catalans– a les eleccions municipals del 1979. Al cap de tres anys, fa part d'un grup de militants d'UCD que –seguint el president de la

Una vida a les institucions: una jove Maria Antònia Munar és elegida batllesa a 24 anys; el 1991 Gabriel Cañellas la nomena consellera de Cultura; l'any 1995 és escollida presidenta del Consell Insular de Mallorca; el 2007 va ocupar la presidència del Parlament Balear.

formació, Jeroni Albertí— abandonen el partit i en creen un altre de caràcter regionalista, Unió Mallorquina (octubre del 1982). Col·labora estretament amb Albertí durant els primers anys d'autonomia. De resultes del pacte pre-electoral entre UM i el PP (aleshores AP: Aliança Popular) el 1991, que porta la coalició a la victòria per majoria absoluta, és nomenada consellera de Cultura, Esports i Educació del govern presidit per Gabriel Cañellas. Immediatament, marca profundes diferències amb el PP. Això fins al punt que la seva conselleria tenia una imatge corporativa, i fins i tot logotip, completament diferent de la resta de les conselleries del govern. Les diferències amb Cañellas porten el president a destituir-la de l'executiu el setembre del 1992. Una part important d'UM passa al PP. Munar s'hi queda gairebé tota sola, només amb un grupet de fidels. La situació és desesperada. Aleshores convergeix amb un petit partit, Unió Independent de Mallorca, que havia aconseguit un

diputat al Parlament, i també amb l'extraparlamentària Convergència Balear de Josep Melià i Pericàs. Tots junts es refonen en la nova Unió Mallorquina, que neix al congrés de la primavera del 1993 i que es declara des d'aleshores nacionalista, centrista i liberal.

UM es presenta a les eleccions del 1995 amb poques possibilitats. Però assoleix poc més d'un 5% dels vots i obté dos diputats. El PP té majoria absoluta al Parlament, però al Consell de Mallorca UM s'alia amb l'esquerra i Munar és elegida presidenta de la institució, un càrrec que ja no abandonà—amb pactes amb el PP i amb l'esquerra— fins el 2007.

Des del Consell intenta fer créixer UM que, de fet, passa de dos diputats a tres, al Consell i al Parlament. Converteix la institució insular en una plataforma política i propagandística per al seu partit i per a ella mateixa, però UM mai no passa de tres escons. Així i tot, a cada ocasió que al Parlament no hi hagué majoria absoluta (1999 i

2007), els seus vots foren determinants per a pactar amb l'esquerra. Fins i tot amb majoria absoluta del PP (2003), establí un pacte amb els conservadors per controlar gairebé en exclusiva el Consell.

Al darrer mandat al Consell (2003-2007) és quan es comencen a fer públiques presumptes irregularitats en la gestió, que ella i els seus fidels neguen. El 2007 deixa el Consell i pacta amb l'esquerra de ser presidenta del Parlament. A més, plega de la presidència del partit. A poc a poc, la justícia, una vegada començada la legislatura present, va assetjant Munar. Dues imputacions judicials, a més de nombrosos encausats del seu partit que l'han abocada a una profunda crisi, la menen a una situació límit que resol amb la dimissió el 26 de febrer. Així s'acaben dues dècades de *sa Princesa*—o *sa Munarquia*—, com molts l'anomenaven.

Miquel Payeras